

ע"פ 4454/19 - פלוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

ע"פ 4454/19 - א'

לפני: כבוד השופט ע' ברון

המערער: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשה לעיכוב ביצוע גזר דינו של בית המשפט המחוזי
בבאר שבע מיום 21.5.2019 (כבוד השופט ע' כהן)
ב-ת"פ 15213-04-14

בשם המערער: עו"ד יוסי לין
בשם המשיבה: עו"ד בתשבעאבגז

החלטה

1. לפניי בקשה לעיכוב ביצוע גזר דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע מיום 21.5.2019 (כבוד השופט ע' כהן) ב-ת"פ 15213-04-14 (להלן: הבקשה, גזר הדין-בית המשפט המחוזי, בהתאמה). יצוין כי הבקשה לעיכוב ביצוע מכוונת הן נגד רכיב המאסר בדרך של עבודות שירותהן נגד רכיב תשלום הפיצויים לנפגע עבירה שהושתו על המבקש במסגרת גזר הדין; ואולם המשיבה הסכימה לעיכוב ביצועו של רכיב המאסר בדרך של עבודות שירות בתגובתה מיום 4.7.2019 ומשכך התייתר הדיון בעניין זה.

הרקע לבקשה

2. ביום 13.7.2015 הוגש נגד המבקש ונגד אחר, אחיינו, כתב אישום מאוחד ומתוקן המייחס להם עבירה של

עמוד 1

חבלה בכוונה מחמירה לפי סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: כתב האישום, ו-חוק העונשין, בהתאמה). לפי עובדות כתב האישום, ביום 2.4.2014 המתלונן הגיע למקום עבודתו של האחר ובעקבות סכסוך כספי פרץ בין השניים עימות מילולי. המבקש הגיע אל הזירה, ולאחר שהאחר החל לתקוף את המתלונן במכות ובאבנים, הצטרף אליו המבקש ביחד עם אחרים שזהותם אינה ידועה, שיקראו במשותף עם האחר אחרים. המבקש, ביחד עם האחרים, רגם את המתלונן באבנים; ועוד תואר כי לאחר שחברו של המתלונן הגיע לזירה במטרה לחלצו, התקרבו אליהם המבקש כשהוא אוחז בידו פטיש, והחל להכות את המתלונן. כתוצאה ממעשיהם של המבקש ושל האחרים נגרמו למתלונן שבר ונפיחות באפו.

למען שלמות התמונה יצוין כי בתחילה הוגש כתב אישום ביום 8.4.2014 רק נגד המבקש; וזה הגיע להסדר טיעון שבמסגרתו הודה במיוחס לו בכתב אישום מתוקן והורשע על בסיסו ביום 3.9.2014. לאחר מכן, חזר בו המבקש מהודאתו במסגרת תסקיר מבחן שנערך ביום 9.3.2015; וכן במסגרת דיון שנערך בשלב הטיעונים לעונש ביום 16.3.2015. בו ביום ביטל בית המשפט המחוזי את הכרעת דינו מיום 3.9.2014. בשל כך, משפטו של המבקש נשמע על פני תקופה ממושכת של למעלה מארבע שנים.

3. בית המשפט המחוזי קבע בהכרעת דינו מיום 11.10.2018 כי המתלונן הותקף על ידי המבקש בצוותא עם האחרים (להלן: הכרעת הדין). קביעה זו נסמכה הן על עדותו של המתלונן, והן על עדות של עד ראיה; ומנגד נקבע כי העדויות השונות שמסר המבקש לוקות בסתירות ואינן עקביות. ואמנם בית המשפט המחוזי קבע כי לא המבקש הוא התוקף שהכה את המתלונן בפטיש כפי שמתואר בכתב האישום. סוף דבר, המבקש והאחר הורשעו בביצוע עבירה של חבלה בכוונה מחמירה לפי סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין.

ביום 21.5.2019 נגזר דינו של המבקש. במסגרת גזר הדין קבע בית המשפט המחוזי כי לזכות המבקש עומדות נסיבות מקלות ובהן גילו המבוגר (יליד שנת 1955), העובדה כי נעדר עבר פלילי, והערכת שירות המבחן כי קיים סיכון נמוך של המשך התנהגות פורצת גבולות מצידו. מנגד, שקל בית המשפט המחוזי לחומרה את היעדר קבלת האחריות מצידו של המבקש, כפי שבאה לידי ביטוי בתסקיר שערך שירות המבחן בעניינו מיום 17.2.2019. לבסוף, נידון המבקש לתשעה חודשי מאסר בפועל על דרך של עבודות שירות; מאסר על תנאי לתקופה של שישה חודשים למשך שלוש שנים, שלא יעבור עבירת אלימות מסוג פשע; וכן תשלום פיצוי למתלונן בסכום של 12,500 ש"ח בתוך 90 ימים מיום מתן גזר הדין.

4. ביום 1.7.2019, בד בבד עם הגשת הודעת הערעור על הכרעת הדין, הוגשה הבקשה דנן. המבקש טוען כי סיכויי הערעור בעניינו גבוהים, שכן בהכרעת הדין נקבע שהמבקש לא הכה את המתלונן בפטיש כפי שתואר בכתב האישום. עוד נטען כי מצבו הכלכלי של המבקש קשה, ושהוא מחוסר עבודה במהלך 15 השנים האחרונות. משכך, טוען המבקש כי תשלום הפיצוי עלול לגרום לו לנזק בלתי הפיך; וכי אין ערובה לכך כי המתלונן ישיב לו את כספי הפיצוי ככל שהערעור יתקבל.

לטענת המשיבה, דין הבקשה להידחות ככל שהיא נוגעת לעיכוב ביצוע רכיב תשלום הפיצויים. לטענתה, סיכויי הערעור שהגיש המבקש על הכרעת הדין אינם גבוהים משפסק דינו של בית המשפט המחוזי נטוע בממצאי עובדה ומהימנות. עוד נטען כי המבקש לא הצביע על כך שמאזן הנוחות נוטה לטובתו, שכן חרף טענתו בדבר מצבו הכלכלי הרעוע לא הובהר מדוע המתלונן לא יוכל להשיב למבקש את כספי הפיצוי ככל שערעורו יתקבל. לבסוף טוענת

המשיבה כי טעם נוסף לדחיית הבקשה נעוץ בעובדה שהמבקש לא צירף את המתלונן כמשיב לה.

דין והכרעה

5. בהתאם לסעיף 77 לחוק העונשין, ניתן לחייב אדם שהורשע בפלילים בתשלום פיצויים לקורבן העבירה, בשל הנזק או הסבל שנגרמו לו. חרף היותה של הוראה זו בגדרי חוק העונשין ועל אף שהחייב נעשה כחלק מגזר דין במשפט הפלילי, בית משפט זה שב וקבע כי החיוב דנן נושא מאפיינים אזרחיים מובהקים (ראו למשל: ע"פ 2068/16 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 3 (31.5.2016); ע"פ 3420/15 גודה נ' מדינת ישראל, פסקה 3 (16.6.2015)).

לנוכח האמור, ובדומה לעיכוב ביצוע פסק דין כספי בהליך אזרחי, שומה על בקשה לעיכוב ביצוע רכיב פיצויים בגזר דין להתבסס על שני שיקולים מצטברים: כי סיכויי הערעור טובים הם וכי מאזן הנוחות נוטה לטובת עיכוב הביצוע; וכידוע, שני התנאים מקיימים ביניהם יחס של "מקבילית כוחות". ככלל אין בהגשת ערעור כדי להביא לעיכוב ביצוע פסק דין מקום שמדובר בחיוב כספי. על כן, ובהיעדר נסיבות מיוחדות המצדיקות זאת דוגמת מצב בו לא יוכל המבקש לגבות את כספו בחזרה ככל שיזכה בערעורו, בית המשפט אינו מורה על עיכוב ביצועו של חיוב כזה (ע"פ 30/15 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (19.5.2015) (להלן: עניין פלוני)).

6. בענייננו, לאחר עיון בבקשה ובתגובה לה מצאתי כי דינה להידחות, וזאת בלא צורך להביע עמדה לעניין סיכויי הערעור. המבקש סומך את הבקשה בעיקר על חוסר יכולתו הכלכלית, כנטען, לשאת בתשלום. ואולם, כלל הוא כי מצבו הכלכלי של המבקש אינו מהווה, כשלעצמו, שיקול בשאלת עיכוב ביצוע פסק דין כספי (בש"פ 3887/16 האדי נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (26.6.2016)); ומכל מקום המבקש לא תמך את בקשתו בתשתית עובדתית להוכחת היעדר יכולת כלכלית לשאת בתשלום הפיצויים. לכך יש להוסיף כי טענתו של המבקש שלפיו אם יזכה בערעור לא יהיה באפשרותו לגבות בחזרה את הכספים נטענה בעלמא, ללא ביסוס כלשהו. משכך, אין מקום לקבוע כי מאזן הנוחות נוטה לטובת עיכוב ביצוע התשלום - ודי בכך כדי להכריע את הכף לעבר דחיית הבקשה. יתר על כן, שומה היה על המבקש לצרף את המתלונן שלזכותו נפסק הפיצוי כמשיב לבקשה; ואף טעם זה מצדיק את דחייתה (עניין פלוני, פסקה 6).

בטרם סיום יוער, כי אין באמור כדי למנוע מן המבקש לפנות למרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, שבסמכותו לפרוס או לדחות תשלום חוב ככל שימצא כי קיים צידוק לכך (ראו סעיף 5ב לחוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ה-1995).

סוף דבר, הבקשה לעיכוב ביצוע תשלום רכיב הפיצויים נדחית. בהסכמה, מעוכב ביצוע רכיב עונש המאסר על דרך של עבודות שירות.

ניתנה היום, י"א בתמוז התשע"ט (14.7.2019).

שופטת
